

[Health House] [Brickwall House]

[123DV architectuur]

[bureau selectie]

- 2011 Bridge House
Villa op een tabula rasa
- 2010 Health House
Mies meets Aalto
- 2009 Restaurant Divinatio
A maritime feel for the upper segment
- 2009 Villa Dali
Home is where the art is
- 2009 Brickwall House
An abstract wall guarantees privacy
- 2009 Hill House
A canopy for the entrance
- 2009 Jaarbeurs Beatrix Conference Centre
Zakelijk interieur
- 2008 Media Plaza Conference Centre
Innovation leads to inspiration
- 2008 Church Loft
Former church refurbished into house
- 2007 Office and showroom Alfa Romeo
Tire inspired facade
- 2005 Villa Roombeek
Wonen in een maatpak
- 2005 Loft Loydkwartier
A loft in a former warehouse
- 2005 Blackbox
Kastmeubel met lederen bekleding
- 1999 Bungaloe Wageningen
Wonen in de bossen

Villa Dali

Media Plaza Conference Centre

Blackbox

Hill House

Villa Breda

Sinks

Loft Loydkwartier
afbeeldingen: 123DV

[inhoud]

Visie 123DV

"Think outside of the box to surprise"

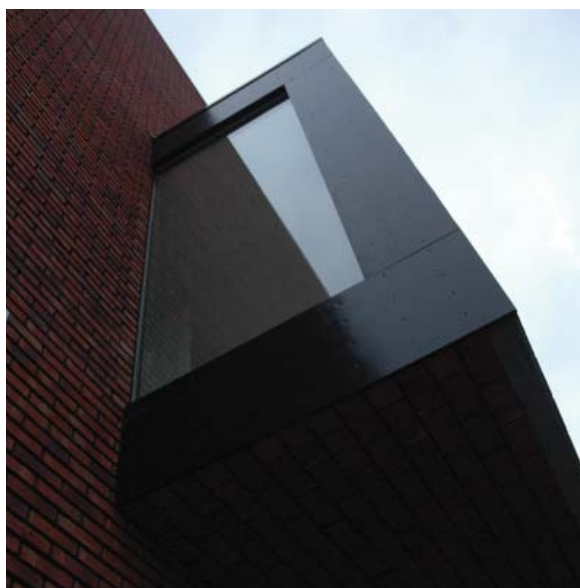
p04

Brickwall House

123DV realiseert 'woweffect' in Woerden

p18

Health House

Gezondheid als bindend middel

p08

Interview met Liong Lie

"Het gaat om het tactiele; daar waar je iets open of dicht maakt."

p14

Lin Yeh over
Brickwall House

p24

Luning over
Health House

p26

Column en colofon
Achtergrondinformatie
over deze
tijdschriftenreeks

p27

In deze reeks verschenen ook ...

p28

Aan de haven van Rotterdam, teruggetrokken in een van de overgebleven historische pakhuizen is het bureau van 123DV architectuur & consult bv te vinden. Een uiteenzetting van hun visie op zowel architectuur als de maatschappij.

["Think outside of t

Gevarieerd ontwerpen

123DV is in 1999 opgericht door Liong Lie. Gestart als een eenmanszaak, richtte Lie zich eerst op het ontwerpen van villa's. Later kwamen de bedrijfsgebouwen en kantoren, via de opdrachtgevers van de villa's. Inmiddels is het bureau uitgegroeid tot een team van tien personen. Ze realiseren kleine opdrachten tot grote, ingewikkelde projecten. Van interieur tot architectuur, van productontwerp tot realisatie. Ook ontwerpen ze op een heel breed gebied. Van particuliere villa's tot kantoren, congresgebouwen, horeca en meubilair.

"Form follows identity"

Wonen in een maatpak

Het op een breed gebied ontwerpen komt ook weer terug in de naam van het bureau. Nummer 1 van 123DV staat voor concept, 2 voor grafisch en 3 voor driedimensionaal. De 'DV' staat voor dimensionale vormgeving. Termen, welke in heel veel creatieve gebieden terug te vinden zijn. Dit spreekt voor het bureau. "Elk gebouw; elk ontwerp moet een verhaal hebben." Het bureau streeft naar

het bieden van een totaalpakket, zowel op ontwerp- als managementgebied; van schetsontwerp tot oplevering van het project. Als het op villa's aankomt, gebruiken ze regelmatig de kreet 'Wonen in een maatpak'. Ze trachten vorm te geven aan persoonlijke woonwensen, zodat de uiteindelijke woning past als een maatpak. Dit combineren ze dan weer met het vaak terugkerende 'less is more'; het werken met een vorm van eenvoud, waarbij toch een grote rijkheid ervaren wordt. Dit alles komt voort uit een visie, gebaseerd op de veranderingen in de maatschappij, zowel op woon- als werkgebied. Waar nodig zouden deze, naar hun mening, soms gereviseerd moeten worden. Dit opdat een betere weerspiegeling van de huidige verscheidenheid aan levensstijlen bewerkstelligd kan worden; voornamelijk door de voortdurende nieuwe ontwikkelingen binnen de samenleving.

"Cross-over thinking"

Eetbare gootsteen

Zo doet 'form follows identity' haar intrede. Toepasbaar op zowel particuliere

als publieke en commerciële projecten. Bij villa's resulteert dit in woningen op maatpak. Bij restaurants bijvoorbeeld in 'eetbare gootstenen'; een project, waarbij de gootstenen van een restauranttoilet een eetbare uitstraling hebben meegekregen. Een speciaal ontworpen, haast toffeeachtige kunststof laag bedekt de wastafels. Het bureau omarmt dit soort 'cross-over thinking'. Het denken vanuit een gedachte, welke kan leiden tot onverwachte oplossingen en het bereiken van een positieve invloed op het comfort van de mens. Zo zijn ze samenwerkingen aangegaan met geheel andere creatieve industrieën, zoals die van de auto- en mode-industrie.

"God is in the details"

Ruimtes een identiteit geven vindt 123DV dus zeer belangrijk. Het navigeren door en ordenen van ruimtes speelt hier een grote rol. Waar je in villa's een thuisgevoel probeert te creëren, zou je datzelfde ook bij complexen kunnen proberen. Echter zou dat dan bereikt moeten worden voor personen, van wie de identiteit onbekend is. In tegenstelling tot villa's. Daar is de identiteit nota bene het uitgangspunt voor de woning. Het kan dus niet te ugesproken gedaan worden, om een te grote verdeling in mensen, die het prettig of

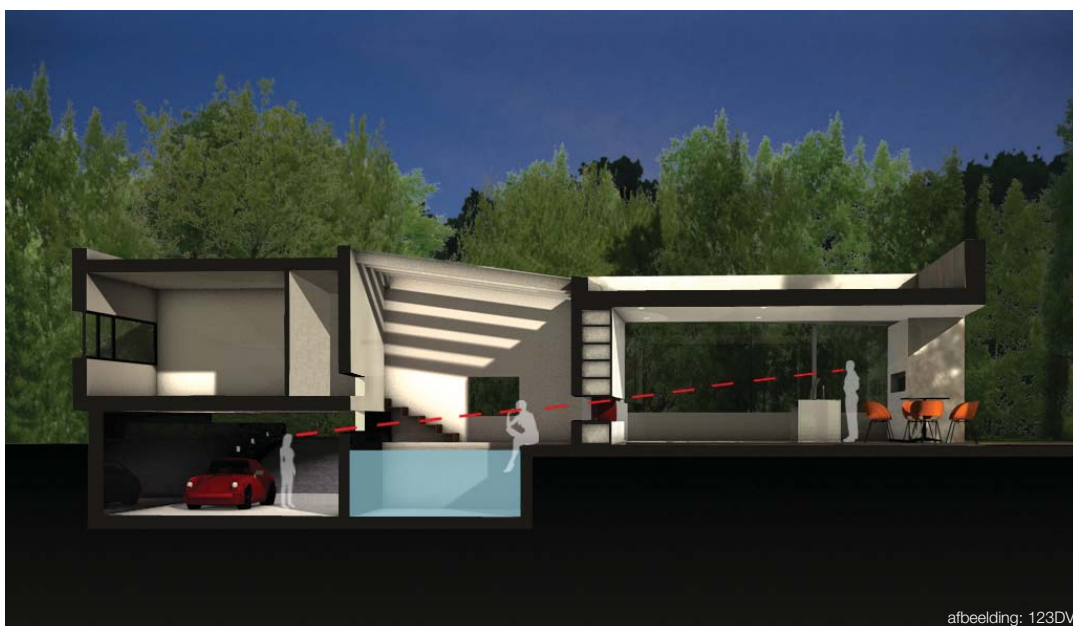
he box to surprise"]

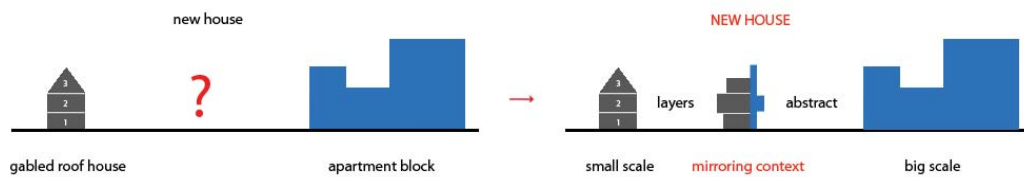
onprettig vinden, te voorkomen. Het bureau probeert breed te denken en zo grensoverschrijdend te werk te gaan.

Villaspecialist

Waar vinden al deze gedachtes en kreten hun oorsprong? Lie, geboren op 17 februari 1961 in Ede, startte zijn opleiding op negentienjarige leeftijd in 1980 aan de

bouwkundefaculteit van de Technische Universiteit in Eindhoven, wat toen nog de Technische Hogeschool was. In 1987 studeerde hij af op zowel een ontwerp van een villa, als op een kantorencomplex. In de jaren negentig is hij bij het architectenbureau van Norman Foster & Partners in Londen gaan werken. Daar heeft hij veel geleerd over vasthoudend-

afbeelding: 123DV

heid en het denken vanuit een grotere gedachte. In praktische zin heeft hij daar veel geleerd over het gebruik van staal, kenmerkend voor Foster's bureau. Eind jaren negentig keerde hij terug naar zijn geboorteland, om zijn eigen bureau te starten. Zichzelf op de markt gezet als een 'specialist' op het gebied van villa's, begon hij aan zijn eerste eigen opdracht; de woning voor zijn ouders. Een bungalow in de Veluwe bossen, waar staalgebruik op de voorgevel kenmerkend voor is. Misschien een knipoog naar zijn vorige werkgever? Verschillende villa's volgden en zijn zelfbenoemde titel werd waarheid.

"Creating places instead of spaces"

God is in the details

Lie zegt zelf geïnspireerd te zijn door architecten als Mies van de Rohe en Alvar Aalto. Zo staat hij faliekant achter Rohe's gezegde 'God is in the details'; het oog voor detail dat hij, naar eigen zeggen, nog overgehouden heeft aan zijn tijd bij Foster & Partners. Echter als iemand hem inspireert dan is het Morris Lapidus wel; een in, toenmalig, Rusland geboren architect. Als kind verhuisd naar New York, om op latere leeftijd neobarok hotels in Miami te gaan bouwen. Hij staat bekend om zijn, voor de jaren vijftig, vooruitstrevende gedachten over hotels, welke een 'good time' moesten

verkopen. Hij heeft allerlei verschillende gebouwen ontworpen, variërend van hotels tot appartementencomplexen en warenhuizen. De reden dat Lie hem zo fascinerend vindt, komt voort uit de commerciële insteek van Lapidus' projecten. Hotels met trappen zonder bestemming; puur om te zien of gezien te worden. Het veranderen van het interieur van warenhuizen, om meer mensen naar binnen te lokken. Hedendaagse non-bijzonderheden, maar voor die tijd zeer vooruitstrevend. Lie is gefascineerd door het effect van commercie op de psyche van de mens. 'Less is more' ten opzichte van Lapidus zijn kreet 'Too much is never enough'.

Dit is ook terug te zien in de commerciële projecten van 123DV. 'Creating places instead of spaces'. Door ruimtes op een bepaalde manier te ontwerpen, worden mensen beïnvloed om langere

tijd op die plaats te blijven en wordt het project commercieel interessanter. Gedachtes uit de reclame-industrie; toegepast op architectuur.

De massa of het individu

De projecten van 123DV zijn dus vaak zeer gespecificeerd. Waar ze, als het om commerciële projecten gaat, de mens proberen te beïnvloeden langer te blijven, proberen ze bij villa's juist de identiteit van de toekomstige bewoner(s) te vangen. Publieke en persoonsgebonden projecten, allen gebonden binnen één bureau. De identiteit van de maatschappij ten opzichte die van het individu; 'form follows identity'.

123DV architectuur en consult is gevestigd in het pakhuis St. Jobsveem in Rotterdam.

Dit, uit 1914 daterende pakhuis, heeft een enorme metamorfose ondergaan waardoor het nu ruimte biedt aan 100 woningen op de hoger gelegen etages. Op de begane grond zijn commerciële ruimtes gemaakt.

Bijzonder aan het gebouw is dat de originele constructie, na de renovatie, nog steeds in het zich is.

[Health House]

Gezondheid als bindend middel

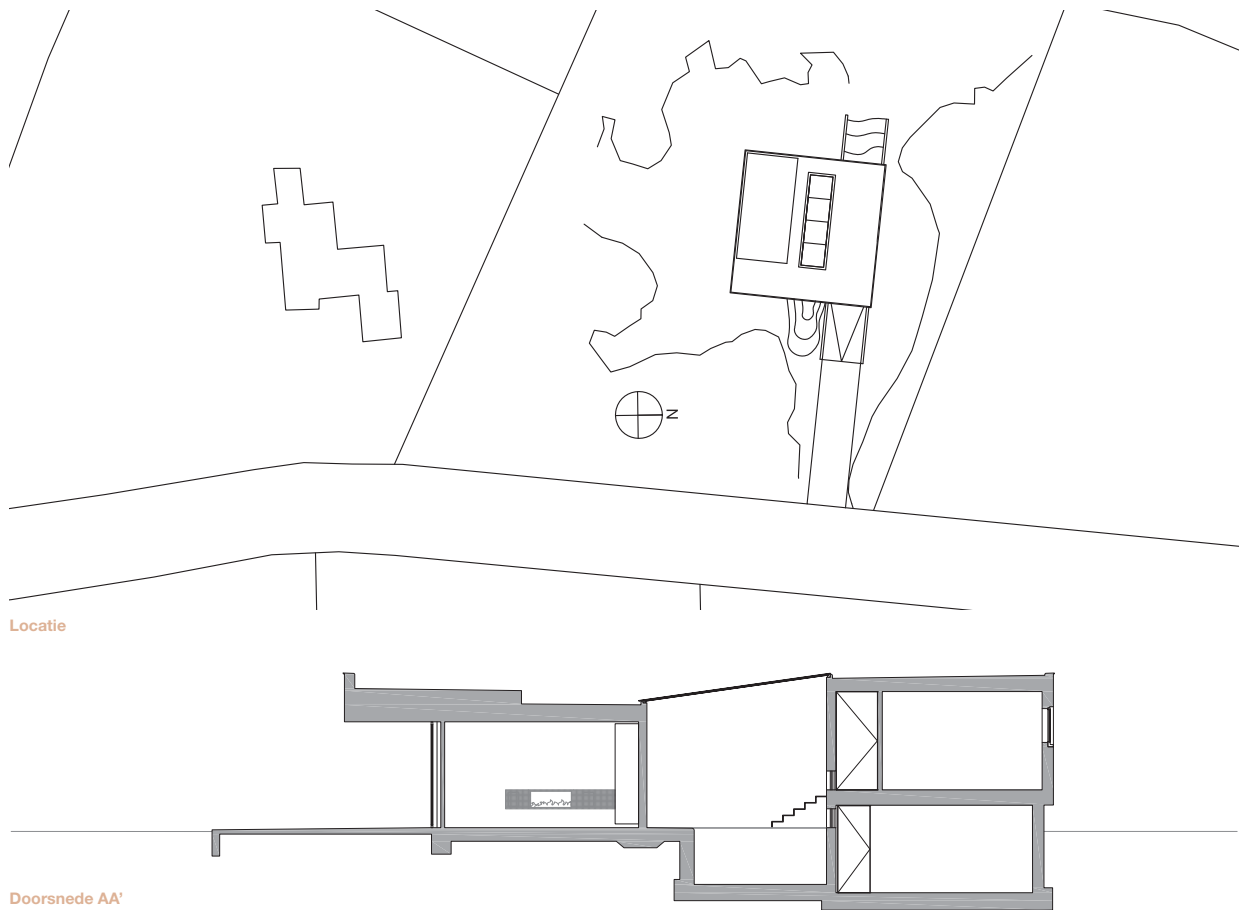
“123DV is erin geslaagd onze ambities in een unieke woning te vertalen. Ze hebben onze dromen waargemaakt.”

Familie Luning – www.123dv.nl

In de bosrijke omgeving van Hattem, nabij Zwolle, bevindt zich Health House; een modernistische villa, gecentreerd rondom een binnenzwembad en omgeven door natuur. Het is een woning, waar ‘wellness’ centraal staat en privé en publieke ruimte zonder moeite in elkaar overlopen. Het is een hele persoonlijke woning geworden, maar toch spreekt het anderen ook aan. De Westland Utrecht Bank heeft er nota bene een reclame opgenomen. Waar zitten deze kwaliteiten in? Hoe komt zo’n persoonlijke woning tot stand?

“Mies meets Aalto.”

Allereerst dient de naam verklaard te worden; Health House. Het is het bindende van de opdrachtgevende familie; hun gezondheid. Moeder heeft last van een stofmijt allergie en trekt ’s ochtends graag baantjes in het zwembad. Maar het zwembad is een vereiste geweest om meerdere redenen. Zo heeft het namelijk ook een sociale functie; vanwege de verre ligging in de bossen, leek het de ouders gezellig, als de kinderen vriendjes mee kunnen nemen om te gaan zwemmen, zodat ze niet altijd bij anderen gaan spelen. Normaliter wordt een functie, als een zwembad, meestal weggestopt in een woning, maar juist vanwege haar so-

ciale en gezondheidsfunctie kwam 123DV met een voorstel waarin het zwembad als centraal element van de woning werkt gebruikt. Health House was geboren.

“De grenzen tussen binnen en buiten verva-
gen.”

Door het zwembad centraal te plaat-
sen, kan het als verbindend ele-
ment gaan functioneren. Vanuit het
slaapgedeelte is het zwembad di-
rect bereikbaar. Vanwege het glazen
dak, dat als een bron van licht werkt,
kan natuurlijk licht naar de ruimtes
rondom het zwembad gebracht
worden. Maar bovenal biedt het
een voortreffelijk overzicht vanuit het
woongedeelte en andersom. Vanuit

de keuken kan het zwembad in de gaten gehouden worden en kan er zelfs doorgekeken worden naar de garage, waar de klassieke Porsche van de opdrachtgever komt te staan. Vanuit de keuken kan de entree worden bekeken, de ingang naar het slaapgedeelte en ten slotte dus ook tot in de garage.

“De keuken is het ‘command center’ van de villa.”

Waar de strakke wanden en afwerking in zowel het woon- als slaapgedeelte zijn doorgevoerd, is dit in het wellnessgedeelte juist niet gedaan.

Daar zijn de wanden zachter en meer organisch gevormd. Dit vonden zowel de architect, als de bewoners er beter bij passen.

Dit in tegenstelling tot het strakke exterieur van Health House. Doorbroken door enkel twee zwarte banen, bestaat de woning uit witte vlakken van verschillende vorm en grootte en wel drie meter hoge glasplaten. Er is getracht de prachtige natuurlijke omgeving naar binnen te halen, en zo de grenzen tussen binnen en buiten te laten vervagen. Om dit te kunnen bewerkstelligen is de detaillering zeer minimalistisch uitgevoerd, wat resulteert in dunne kozijnen, doorlopende vloeren en een

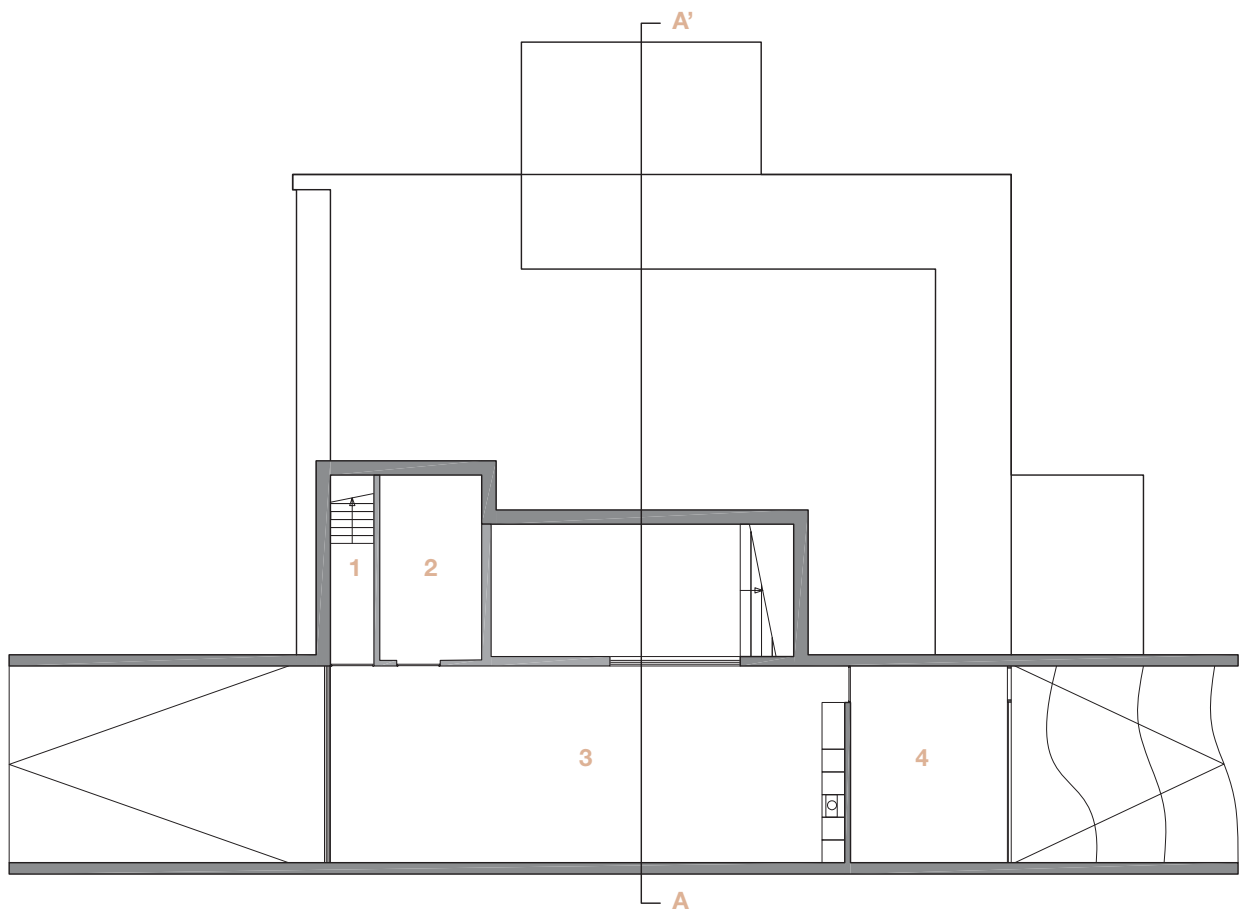
‘Mies meets Aalto’ ontwerp.

“Plattegrond als concept.”

De kwaliteiten van Health House bevinden zich dus juist in haar karakter en haar, tot in de puntjes uitgevoerde, minimalistische uitwerking. Een villa waar de gezondheid van haar bewoners centraal staat. Zou niet elke woning zo moeten zijn?

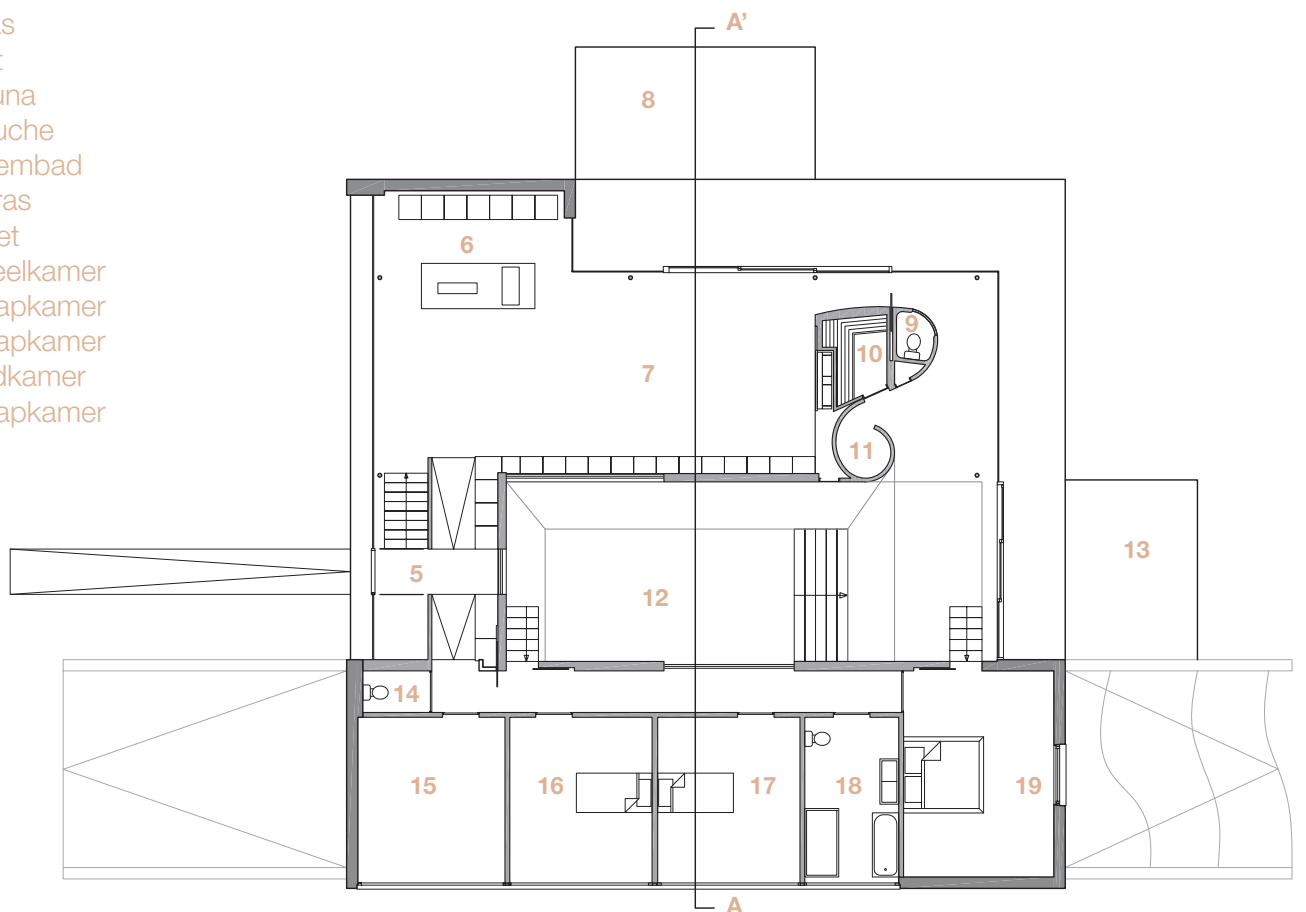

- 1 Gang
- 2 Techniek
- 3 Garage
- 4 Atelier

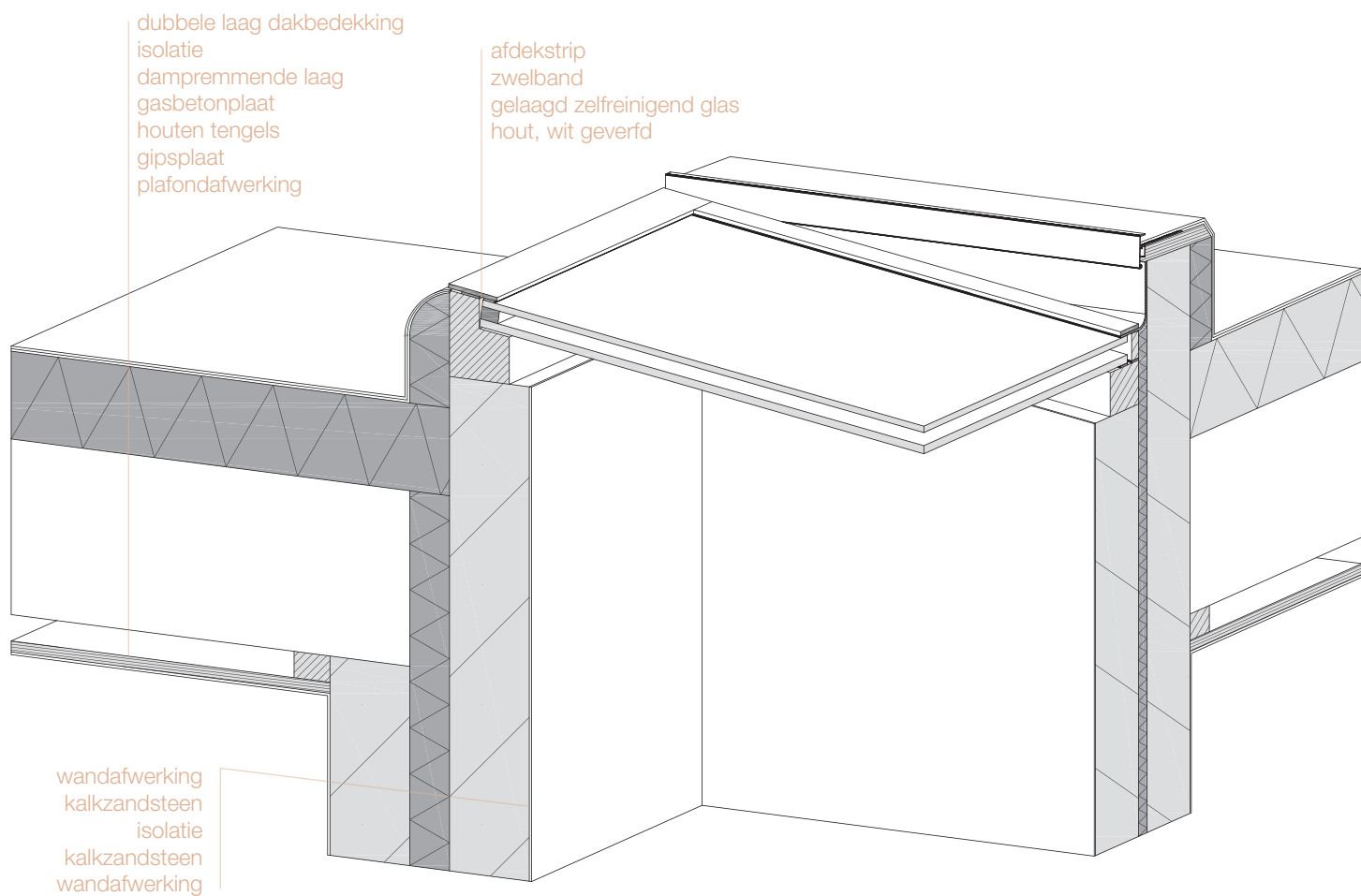
Souterrain

- 5 Entree
- 6 Keuken
- 7 Woonkamer
- 8 Terras
- 9 Toilet
- 10 Sauna
- 11 Douche
- 12 Zwembad
- 13 Terras
- 14 Toilet
- 15 Speelkamer
- 16 Slaapkamer
- 17 Slaapkamer
- 18 Badkamer
- 19 Slaapkamer

Begane Grond

3D-detail
aansluiting glazen dak boven zwembad

Health House

Opdrachtgever

Familie Luning

Ontwerp

123DV architectuur & consult

Status

start van bouw augustus 2008

Locatie

Hattem, Nederland

“Het gaat om het open of dicht ma

In 1999 wordt 123DV architectuur & consult bv opgericht door oud TU/e-student Liong Lie. Na een korte rondleiding door zijn bureau in Rotterdam schuiven we met hem aan tafel.

Maatpak of confectie

Het bureau 123DV hanteert termen als ‘Form follows Identity’ en ‘het ontwerpen van een maatpak’. Eigenlijk is het een soort overlap. Een maatpak, het woord zegt het al, heeft te maken met het hogere segment. Je betaalt immers meer voor een maatpak dan voor confectie. Soms geeft een maatpak meer comfort, al dan niet symbolisch of juist fysiek vanwege het materiaal. Dit zijn termen waarbinnen het bureau zich wil begeven. Enerzijds de vormgeving, anderzijds de symboliek. Het gaat om de uitdrukking en de tactiliteit van het materiaal.

Verder kijken

Eigenlijk zijn de architecten van nu zo beperkt bezig. Iedereen werkt met dezelfde materialen. Dat is storend, omdat we inmiddels zoveel jaar verder zijn en nog steeds in dezelfde vormen zitten te werken. “Hoeveel is er dan geleerd in die tijd? Hoeveel verder is men gekomen?” Daarom dient er verder gekeken te worden. 123DV kijkt ook naar mode, grafische vormgeving; andere soorten van creativiteit. Dat zijn namelijk net zo goed manieren om iets open of dicht te maken. “Het gaat om het tactiele; daar waar je iets open of dicht maakt.” De materialiteit is zo belangrijk, de zoektocht naar wanneer iets zacht of aalbaar is. “Betrekt termen als publiek en privé. Laat het materiaal uitstralen of iemand wel of niet welkom is.”

Modernisme

123DV vindt haar persoonlijke inbreng in de projecten terug in de waarden van de modernisten; waarden als licht en zichtlijnen. “Klassieke boerderijen vind je hier niet.” Het bureau beoogt het creëren van een thuis, maar dat thuis voelen hoeft niet aan een bepaalde vorm vast te zitten. Ideeën over het navigeren door een woning of complex en het doorlopen van zichtlijnen staan hoog in het vaandel. “Think out of the box to surprise.”

“Klassieke boerderijen vind je hier niet.”

Neem bijvoorbeeld Brickwall House. Daar is de voorkeur van de opdrachtgever voor gebruikt. Hij is heel perfectionistisch, scherp en hecht veel waarde aan ‘clean’ en strak. Dit is omgezet in een wit en glanzend interieur. ‘Als er een stofje valt is dat meteen te zien’. Een helder vormenspel is ontstaan door doorzicht, helderheid en transparantie in de inrichting en uitvoering van het interieur. Hij heeft ook een groot oog voor detail en wenste dat ook terug te zien in de detaillering van zowel het exterieur als het interieur. Er is getracht, door middel van kleine accenten, warmte aan het strakke witte interieur toe te voegen.

Identiteit

De ‘Identity’ uit ‘Form follows Identity’ slaat hier

tactiele; daar waar je iets akt.”

Een interview met Liong Lie over hun achtergrond, ontwerpvisie, het contact met opdrachtgevers en hoe ze elkaar hebben ontmoet.

dus op de opdrachtgever. Deze kan echter soms juist op de fysieke context slaan, of zelfs op de maatschappelijke context. ‘Identity’ duidt dus van alles aan en is daardoor een heel rekbaar begrip. Helemaal in vergelijking met de ‘function’, die meteen weer heel gedefinieerd is. ‘Identity’ kan staan voor het merk van een bedrijf, de persoonlijkheid van een familie of bijvoorbeeld het karakter van de omgeving. Het resultaat dient echter zowel de architect als de opdrachtgever aan te spreken. Dat is belangrijker dan de wens van de ontwerper.

“Nooit zomaar ‘nee’ accepteren.”

Micro vs Macro

Lie is zowel afgestudeerd op een villa als op een kantorencomplex. Zijn hoogleraar Apon vroeg destijds aan hem; waarom doe je dat? Zijn antwoord was dat een villa volgens hem voor een microwereld staat. Er wordt tot op de millimeter ontworpen en het gehele interieur kan meegenomen worden. Bij grotere projecten werk je daarentegen met een vele malen grotere schaal, en dus met een veel heftigere impact. Er worden openbare functies beïnvloed of gecreëerd en er dient rekening gehouden te worden met een groep anonieme mensen, met een onbekende identiteit. Juist door deze grotere schaal op een kleinere schaal te bekijken kan er een identiteit aan toegekend worden. Het geven van een identiteit aan ruimtes is dan ook heel belangrijk.

Je kunt de ruimtes van een complex anders ordenen en de bewoners zich meer thuis laten voelen. Maar dat dient dus gerealiseerd te worden voor mensen, van wie de identiteit onbekend is, in tegenstelling tot de bewoners

van villa's. Dat kan dan vervolgens weer niet te uitgesproken gedaan worden, doordat er anders een te grote verdeling ontstaat in de mensen die het prettig of onprettig vinden.

Er zou gesteld kunnen worden dat, vanuit de ‘Form follows Identity’-visie, ‘Identity’ bij villa's op de opdrachtgever slaat en bij kantoren en dergelijke op de maatschappij. Echter dienen daarvoor nog wel wat meer grote projecten te worden gedaan. Bij villa's zou dat wat stilliger gezegd kunnen worden.

Foster

Als architect begin je vaak met kleinere projecten totdat deze steeds groter worden. Echter moet de maat bij grotere projecten niet uit het oog verloren worden. De maat en schaal dienen getoetst te blijven worden. ‘Hoe hoog is tien meter nou daadwerkelijk en wat is dan negen meter?’ Toen Lie nog bij Norman Foster werkte, werd er bijvoorbeeld zelfs gekeken naar de hart-op-hart afstand van de schroefjes en de ringetjes.

“Het gaat voortdurend om de gevechtjes.”

Foster heeft dan ook nog steeds invloed op de werkwijze van Lie. De stevige houding; als je iets voor elkaar wilt krijgen, moet je er ook echt voor gaan. ‘Nooit zomaar nee accepteren’. Het gaat voortdurend om de gevechtjes; variërend van interne, tot die met de opdrachtgever, tot die met de welstandscommissie en de aannemer. Die vasthoudendheid kenmerkt Foster als geen ander. Ze denken daar altijd vanuit een grotere gedachte, waar alles uit voortvloeit.

Zo hadden ze daar ooit een opdracht voor de British Airport Authority, waarbij hun huisstijl

doorgevoerd diende te worden in een, met tapijt bedekte, vloer. Echter wilde Foster een granieten vloer. Uiteindelijk hebben ze het nog voor elkaar gekregen ook. Als ze iets wilden dan gingen ze ervoor.

Foster staat bekend om zijn fervent staalgebruik en dit zie je ook terug in de ontwerpen van 123DV. 'Roestvrij staal heeft iets tijdloos'. Het kan tien jaar oud zijn en er nog steeds als nieuw uitzien. Het heeft een soort tweeslachtigheid. Aan de ene kant kan het opgevat worden als heel kil en hard, maar aan de andere kant heeft het ook een grote rijkheid door haar grote lichtreflectie. De eerste toepassing was bij het huis van de ouders van Lie. Met haar houten exterieur gaat het een relatie aan met de omringende bebouwing. Vervolgens werd de overgang van buiten naar binnen geaccentueerd. Niet van hard naar zacht, zoals gewoonlijk, maar doordat de zachte kant buiten zat, de harde kant dus binnen te realiseren. Vandaar het gebruik van staal binnen, niet om een thuisgevoel te benadrukken, maar juist om de overgang van binnen naar buiten te benadrukken. Brickwall House en Health House hebben ook zo'n karakteristiek interieur, maar kunnen elk nog wel een eigen invulling dragen.

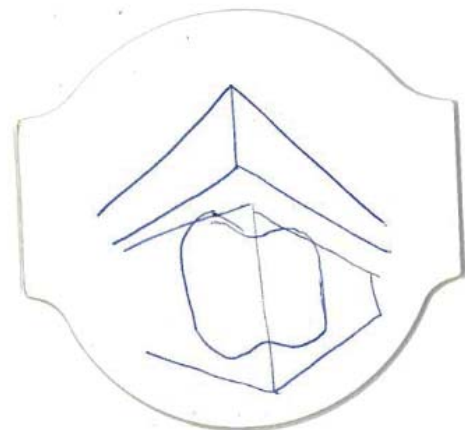
"Wat uit de deur gaat moet esthetisch wel kloppen."

Esthetiek

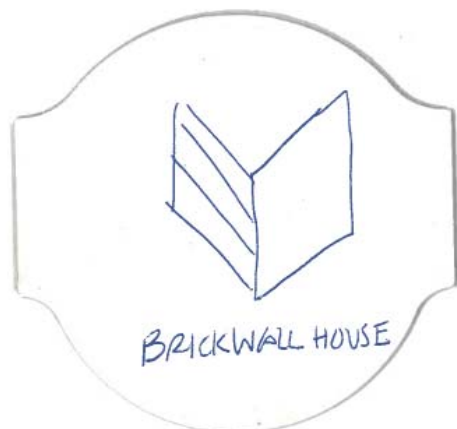
'Wanneer slaat zo'n interieur dan door naar uitdrukking, wanneer naar functionaliteit?' Ze zijn beiden essentieel, maar het heeft alles te maken met de bijbehorende activiteit. De keuken kan bijvoorbeeld als het ware behandeld worden als een kleine fabriek. Bij een enkel project is de vaatwasser wel eens een stuk hoger gezet, zodat je niet zo ver meer hoeft te bukken. Eigenlijk gewoon een weet uit de horeca. Daar is de functionaliteit natuurlijk essentieel. Op dat gebied komt 123DV zichzelf dan ook wel weer tegen. Zo was het kookeiland van Churchloft, één van hun projecten, in

wit Corian kunststof bedacht, wat door zou lopen in de vloer. Echter toen dit ook nog tot in de wasbak doorgevoerd zou gaan worden, is er besloten, vanwege het des te zichtbaarder worden van het vuil, het zwart in plaats van wit te maken. Zo is de functionaliteit dus boven de esthetiek gesteld.

Esthetiek is zeer belangrijk voor 123DV, maar ook in functionaliteit gaan ze heel ver. Echter 'wat uit de deur gaat moet esthetisch wel kloppen'. Ze zullen niet zo snel iets maken wat functioneel wel klopt, maar esthetisch niet. Esthetiek blijft dus het belangrijkste, immers als het esthetisch niet klopt, moet het anders.

Concept Health House, geschetst door Liong Lie

Concept Brickwall House, geschetst door Liong Lie

Housevilla

Het bureau hanteert zowel de term 'house' als 'villa' ter naamgeving van hun projecten. 'Wanneer is iets een huis; wanneer een villa?' Het begrip 'villa' vindt haar oorsprong binnen 123DV toen men iets groots wilde uitdrukken, tevens echter op een commerciële manier, om een nog grotere villa binnen te kunnen halen. 'House' klinkt persoonlijker en meer geborgen, al is het niet zo'n bewuste keuze. "Het is een combinatie van wat het met je doet en hoe goed het klinkt. Wat voor naam geef je het ontwerp? De naam van de bewoner, de thematiek; noem maar op." Tot nu toe is het echter enkel geweest hoe het ontwerp het beste gerepresenteerd kon worden en wat het fijnst in het gehoor lag.

Zo is Health House als een ontwerp benaderd, waarbij het bindende van de familie en hun gezondheid bovenaan stond, vandaar de naam. De plattegrond is soms meer een zaak van invullen, terwijl bij Health House de plattegrond juist het concept was.

Soms is de plattegrond dus het gevolg van het concept, en soms is de plattegrond juist het concept.

Health House begon als een experiment van koppeling van de ruimtes uit het programma van eisen. Op die manier werd het vereiste zwembad op een gegeven moment het centrale element in de woning. Hier was de plattegrond dus creërend. Uiteindelijk komen de verschillende concepten van invulling van de plattegrond dus wel overeen, maar is de insteek totaal anders.

Kijken en zien

Afstudeerbegeleider Apon had Lie destijds al het grote verschil tussen 'kijken' en 'zien' duidelijk gemaakt. Dat gebruikt hij nu nog steeds. Het is een grote bron van inspiratie. Net als de manier waarop mensen leven. Als iemand hem vertelt dat hij 's ochtends wel een half uur onder de douche kan staan, zou hij allereerst aan de waterverspilling denken, om er vervolgens verder over na te gaan denken. 'Wat kan je ermee? Hoe kan je ervoor zorgen

dat al die tijd, die nu nog in zo'n klein betegeld hokje besteed wordt, meer 'quality time' wordt?' Die vragen nestelen zich in zijn hoofd. Op een later moment loopt hij ergens of ziet hij iets, en komt hij plots op een vormrelatie of iets dergelijks. Door je denkveld te verbreden kom je op unieke oplossingen en ideeën. 'Think out of the box to surprise.'

Inspiratie

Voor inspiratie blijft hij ook gebouwen bezoeken en probeert hij bij te houden wat er allemaal in de wereld gebeurt, zodat hij ook "echt een mening kan vormen." Veel reizen, proeven van verschillende culturen, oftewel; 'hoe leven andere mensen?' Verder leest hij ook veel, variërend van artikelen in academische tijdschriften tot pulp op internet. "Wat speelt er; wat drijft de mens?"

Zo heeft hij recentelijk het boek *GA Document 113* aangeschaft, waarin architecten van verschillende generaties geïnterviewd worden. Ze worden naast elkaar gelegd en vergeleken. "En waar de één plaatsjes op de wereld probeert te veroveren, probeert de ander iets terug te geven aan de maatschappij." Waar de ene architect neemt, geeft de ander.

Zo vindt hij de autowereld ook heel fascinerend. "Waarom is iemand die zo zuinig is bereid om een half miljoen voor een andere auto te betalen die hem ook 'van a naar b' brengt?" Emoties als status, ego, drift, angst interesseren hem. 'Waarom voel ik me in deze ruimte zo prettig, en daar niet? Waarom voel ik me juist hier bang of onzeker?'

Zo had 123DV een keer een open dag in een gevangenis. Verschillende mensen wilden op bepaalde specifieke plekken niet eens gaan zitten. Het deed hem persoonlijk nogal aan de stijl van Tadao Ando denken. 'Waarom in deze gevangenis niet en bij Ando wel?'

Lie's inspiratie zit in het leven.

[Brickwall House]

123DV realiseert ‘woweffect’ in Woerden

“Ik vind de detaillering van de woning van een hoog niveau. De wijze waarop je door de woning loopt vind ik mooi gedaan. Ik zou er wel in willen wonen.”

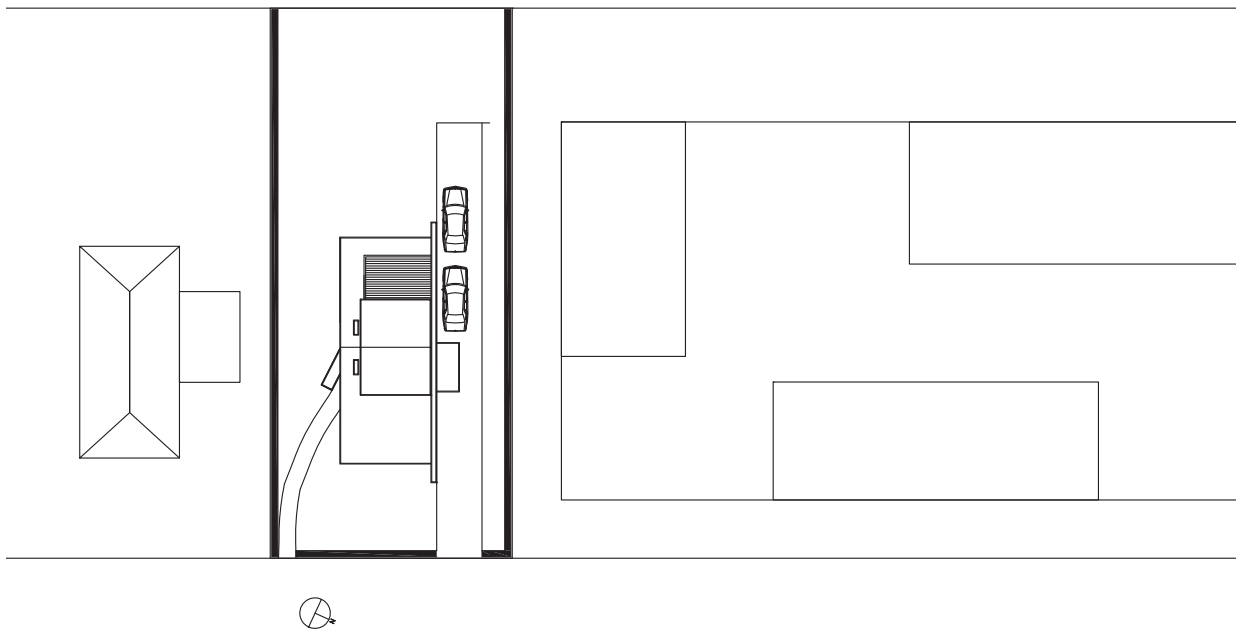
E. Bindels, directeur West 8, over Brickwall House

Met de komst van de bakstenen villa van 123DV beoogde de opdrachtgever een ‘woweffect’ te realiseren in het Utrechtse Woerden. Dat het gebouw er staat valt niet te ontkennen. Want hoewel er haast een overdaad aan variëteit in architectuurstijlen in de omgeving aanwezig is, vertoont Brickwall House zich niet onopgemerkt tussen deze uiteenlopende landhuizen en moderne dozen.

Ingesloten op het noordelijk belendende kavel door een landhuis en zuidelijk door een nog te realiseren appartementencomplex dient de compositie van Brickwall House een tweeledig antwoord te ontleen aan

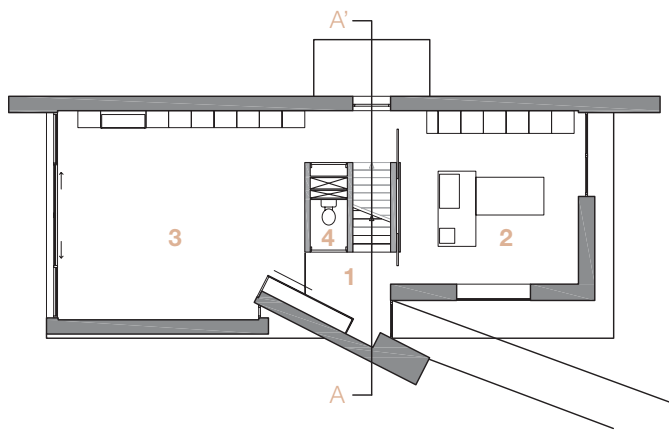
haar naaste omgeving. Een tactiele overgang van het meer persoonlijke landhuis naar het anonieme appartementencomplex vormde daartoe de aanleiding voor het concept. Bestaand uit een enorm markerende wand enerzijds, waarin de zorgvuldig gestapelde volumes anderzijds naadloos over lijken te gaan. Een enkel element doorbreekt de wand waardoor de schaalloosheid van de ‘wall’ enigszins wordt beperkt.

“Zichtlijnen zijn de belangrijkste invloed van 123DV.”

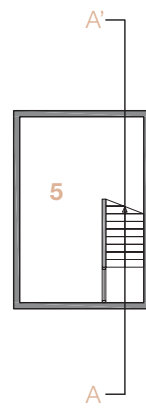

Met een vrij traditionele indeling van de ruimtes en met op de begane grond zichtlijnen die de villa doorkruisen, is de plattegrond vooral praktisch in haar gebruik. Een afwijkend element in de gevel op de begane grond, waarin zich tevens een garderobe, voorraadkast en schoenenbankje bevinden, biedt toegang tot de hal. De witte, in één element gegoten, hoogglans vloer zorgt tezamen met de glazen deur voor een nauwelijks voelbare overgang tussen de keuken aan de voorzijde en de woonkamer aan de achterzijde. Een hydraulische klep, aan de onderzijde van het trappenhuis, biedt toegang tot de kelder. Bovenaan de trap staat een blinde muur, met aan beide zijden een glaspartij, die dankzij de enorme wand een uitzonderlijk uit-zicht biedt op de omgeving. 'Klinkloze' deuren

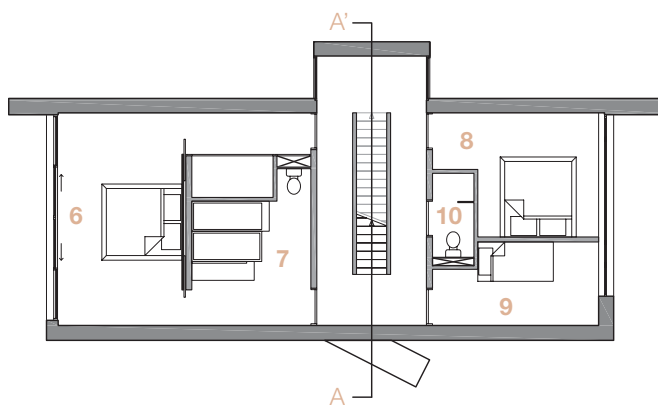

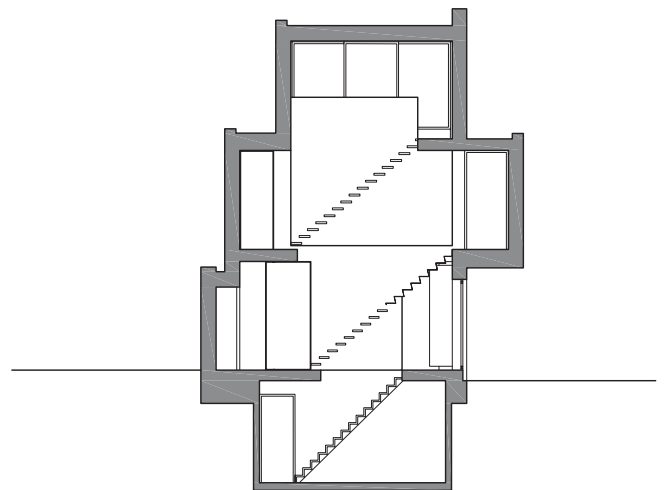
Begane Grond

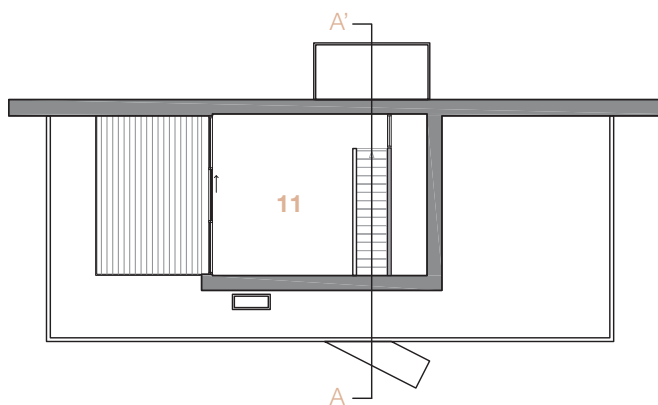
Kelder

Eerste Verdieping

Doorsnede AA'

Tweede Verdieping

- 1 Gang
- 2 Keuken
- 3 Woonkamer
- 4 Toilet
- 5 Kelder
- 6 Slaapkamer
- 7 Badkamer
- 8 Slaapkamer
- 9 Slaapkamer
- 10 Badkamer
- 11 Werkrumte

foto: Martijn Heil

bieden vervolgens enerzijds toegang tot de gastenvertrekken en een badkamer; anderzijds tot de privégedeelten van de opdrachtgever. Welke bestaan uit een riante slaapkamer met inloopkasten en een open badkamer. De zwevende trap op de eerste verdieping biedt toegang tot de bovenste etage waar zich een werkkamer bevindt met dakterras.

“De keuken is wel acht keer opnieuw ontworpen.”

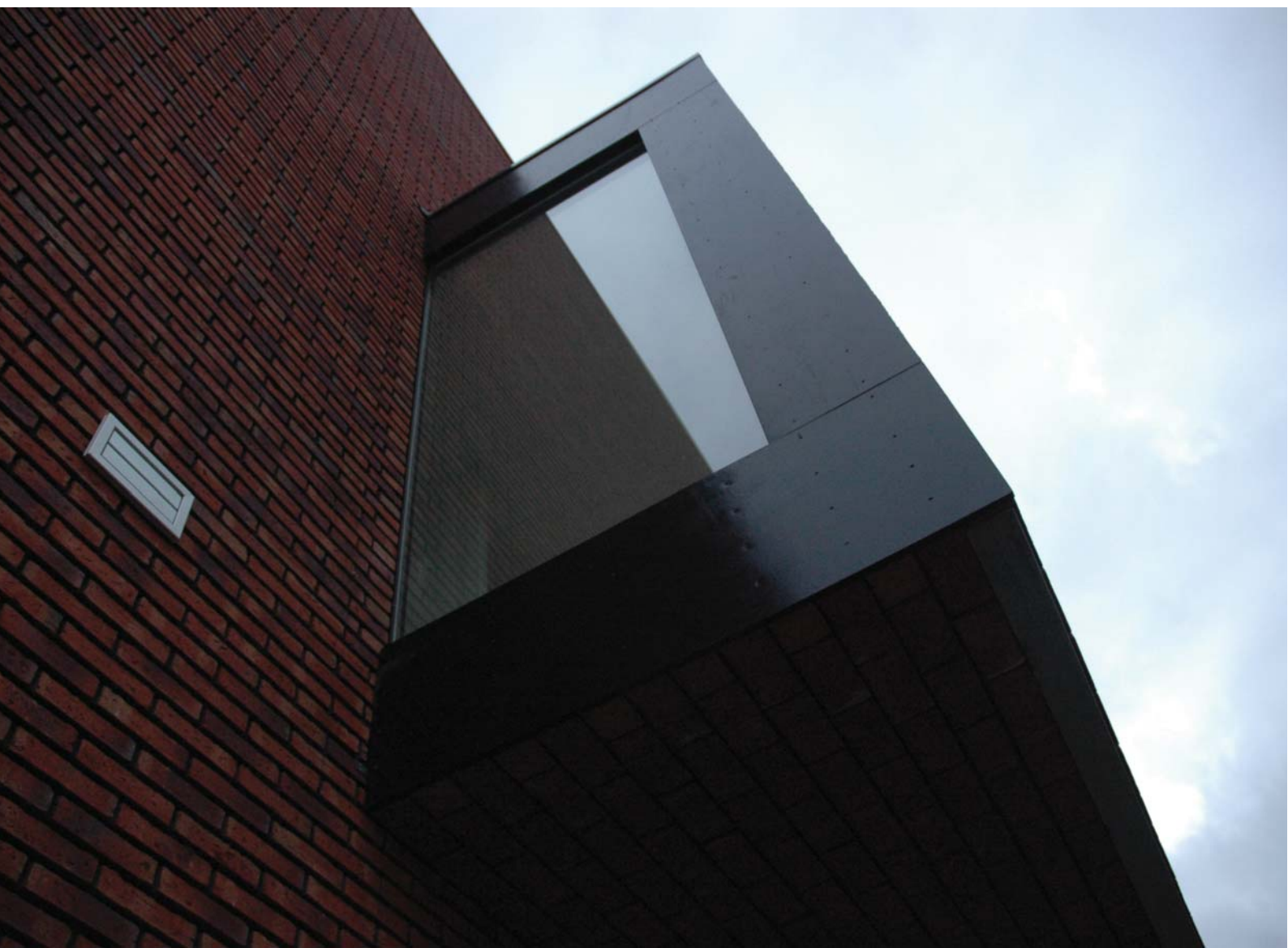
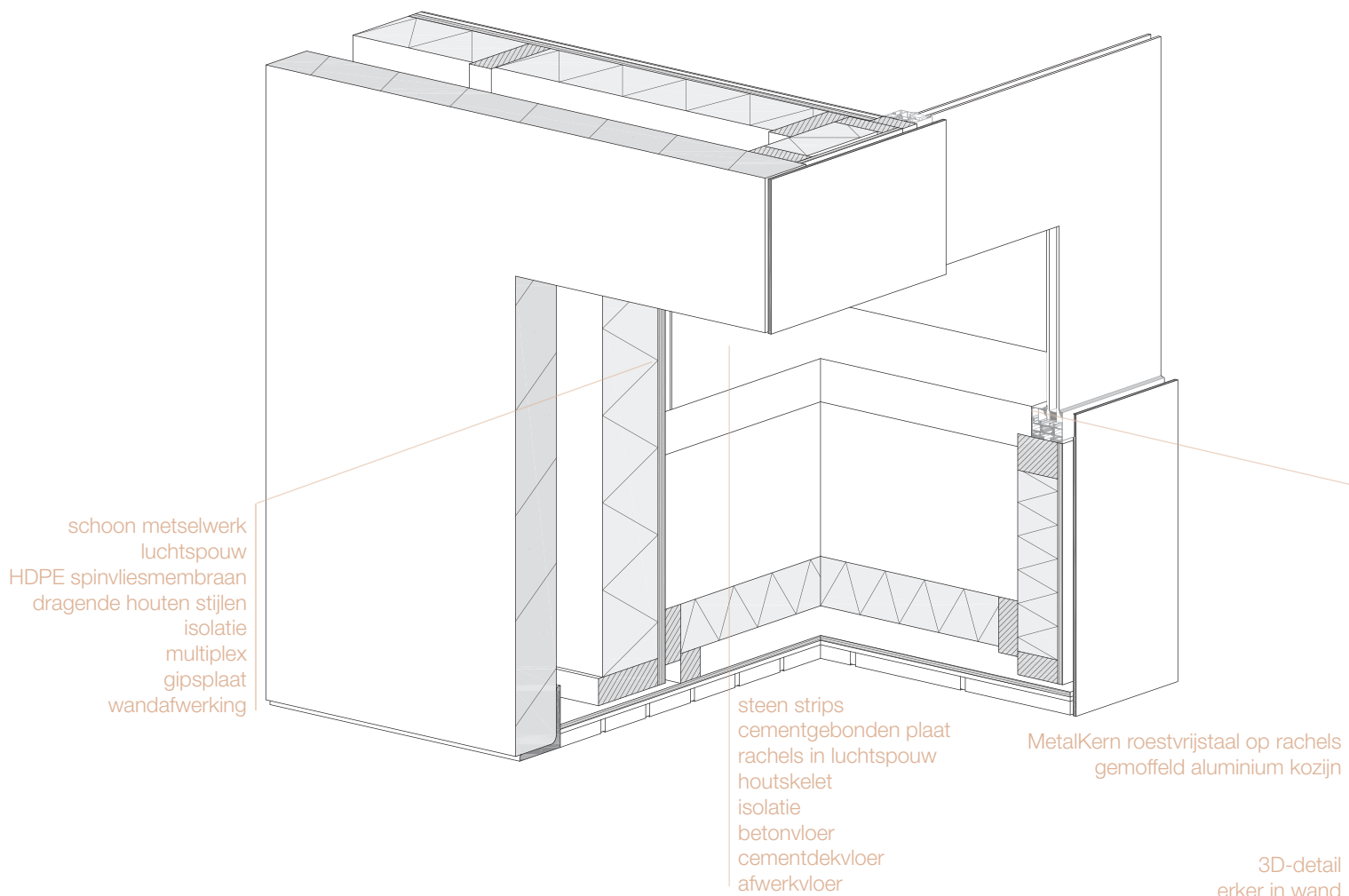
Zoals het exterieur van de villa een relatie aangaat met haar omgeving; zo is het interieur

onlosmakelijk een vertolking van de eisen en wensen die de opdrachtgever stelde. Niet alleen wist de opdrachtgever zijn ideeën over te brengen, maar ontwierp zelf ook onderdelen van de villa. De keuken is een voorbeeld van hoever een opdrachtgever gaat in zowel het stellen van eisen, alsook het inbrengen van oplossingen. Pas na het achtste ontwerp voor de opstelling en inrichting van de keuken werd besloten dit tot uitvoer te brengen. De vraag was simpel; een strakke en ‘cleane’ keuken. Maar zoals met de meeste dingen die eenvoudig lijken; was het ontwerp voor de keuken een lang proces. De oplossing werd gevonden in een kastenwand, waarin veel opberg-

ruimte is verwerkt. Ook is er een kookeiland met een uitschuifbaar tafelblad van wit Corian om zo in de wens van de opdrachtgever te voorzien om met acht personen aan tafel te kunnen.

De badkamer vertoont gelijkenissen met de keuken, omdat ook hier is nagedacht over de opstelling en het gebruik ervan. Aanvankelijk wilde de opdrachtgever een bad van twee bij twee meter, maar omdat geen enkele fabrikant garantie kon geven op de gewenste strakke uitvoering is er kleiner bad en een even grote douche voor in de plaats gekomen.

Binnen de gestelde program-

matische en esthetische eisen en wensen van de opdrachtgever, heeft 123DV een unieke villa ontworpen. Hoewel de uitvoering van het 'naadloze' interieur op sommige plekken kieren en scheuren vertoond, is de potentie van een dergelijke detaillering voelbaar. Een exterieur dat de confrontatie met haar omgeving niet uit de weg gaat omhult een monolithisch interieur.

Brickwall House

Opdrachtgever

Lin Yeh

Ontwerp

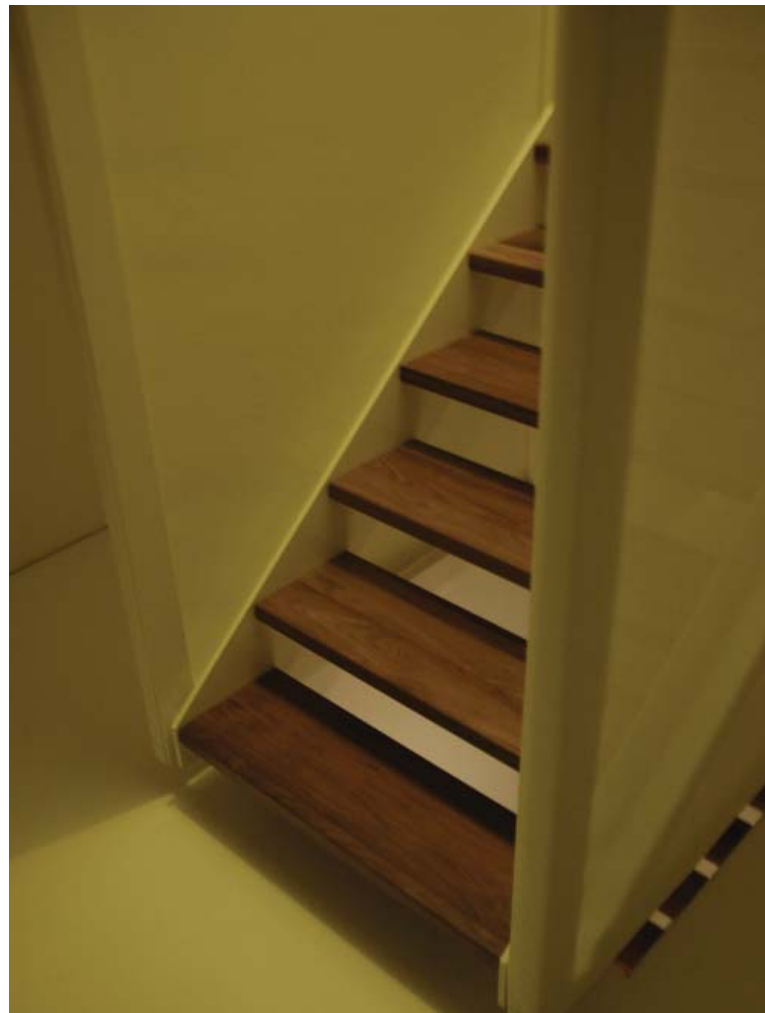
123DV architectuur & consult

Status

opgeleverd juni 2009

Locatie

Woerden, Nederland

[Bewoners aan het woord: Familie hun ervaringen met 123DV

Brickwall House; deze bakstenen villa bevindt zich in het plaatsje Woerden, nabij Utrecht.

De villa wordt sinds juni 2009 bewoond door Lin Yeh, een managing consultant met een Aziatische achtergrond. Hij was destijds op zoek naar een locatie waar hij snel kon gaan bouwen met zoveel mogelijk vrijheid. Die locatie vond hij in Woerden, net buiten het drukke Utrecht. De wijk waar de opdrachtgever in woont, kenmerkt zich door de verscheidenheid aan ontwerpstijlen, variërend van klassiek tot modern. Op het diepe, aflopende, kavel van 600 vierkante meter staat een woning, welke opvalt door de grote bakstenen muur waarnaar deze vernoemd is.

“De ziel van de architect? Dan ben je hier aan het verkeerde adres; dit is mijn ziel.”

Via zijn zus kwam de opdrachtgever na een zoektocht van 2 maanden uiteindelijk op 123DV en Liong Lie. Hij vond in dit bureau, daar waar hij al langere tijd naar op zoek was; de combinatie van ontwerpen en management. Hij had al langer een heel duidelijk beeld voor ogen, maar had nog wel de middelen nodig om dat beeld te bewerkstelligen. En zo ontstond een samenwerking, waarbij de opdrachtgever zelfs tot in de detaillering werd betrokken. Zijn kritische en perfectionistische aard heeft er mede voor gezorgd dat veel ontwerpen opnieuw gemaakt diende te worden. Zo heeft hij de ontwerpen voor de keuken wel acht keer teruggestuurd en is het bureau alleen met de inbouwkast in zijn slaapkamer al tijden in de weer geweest. Dat was dan ook de moeilijkste ruimte om te ontwerpen, vanwege de beperkte ruimte voor de kast.

123DV staat bekend als een bureau, waar de

doorlopende licht- en zichtlijnen altijd een belangrijke rol in het ontwerp spelen. Zo ook in Brickwall House. “De grootste invloed van de architect? De lichtlijnen.”

“Ik wist precies wat ik wilde; ik zocht alleen nog een medium.”

De overgang van het strakke exterieur gaat moeiteloos over in het minimalistische interieur, wat te herleiden is tot de precieze detaillering. En juist daar liggen de problemen. De opdrachtgever zocht ontwerp- en managementkwaliteiten in hetzelfde bureau, zodat de verantwoordelijkheid ook daar zou blijven liggen. Met als resultaat dat ze tot op de dag van vandaag nog bezig zijn met de consequenties van bijvoorbeeld de gestorte witte vloer die niet goed aansluit op de wanden, of de kamerhoge aluminium deuren, die steeds vastlopen. En zo zijn er nog een handvol uitdagingen.

Desalniettemin zou hij nog steeds voor 123DV, al beter lettend op de management zaken. Want hoe mooi de villa uiteindelijk dan ook geworden is en hoe groot het ‘woweffect’ dan uiteindelijk ook mag zijn; ‘over budget’ blijft ‘over budget’.

Luning en Lin Yeh over

Brickwall House

Health House

Health House; deze modernistische villa bevindt zich in het plaatsje Hattem nabij Zwolle in de provincie Gelderland.

De villa wordt bewoond door een gezin, bestaande uit vader, moeder en twee jonge kinderen. Begin 2007 besloot het gezin op zoek te gaan naar een natuurrijke omgeving nabij een grote stad, als locatie voor hun toekomstige woning. Ze wilden niet aan de Randstad wonen en kwamen uiteindelijk terecht in Hattem, na bij Zwolle. Voornamelijk vanwege de alom aanwezige natuur, de opdrachtgeefster is landschapsarchitecte, en hun voorkeur voor de nabijheid van een grote stad. In augustus 2007 zijn ze in de oude bungalow gaan wonen die er nog stond, om een gevoel van de locatie te krijgen. Vervolgens hebben ze drie architectenbureaus benaderd. Lab32 Architecten uit het Limburgse Schimmert, welke ze via het internet gevonden hadden. Maas Architecten uit het Gelderse Lochem, welke ze via hun eigen netwerk gevonden hadden. En als laatste natuurlijk 123DV uit Rotterdam, onder leiding van Liong Lie. Welke ze al eens eerder op een symposium waren tegengekomen, maar toen dachten ze dat hij alleen utiliteitsbouw ontwierp, zoals de Jaarbeurs en andere commerciële projecten. Vervolgens werden ze door een kennis alsnog op hem geattendeerd, toen ze lieten blijken op zoek te zijn naar een architect, die zijn sporen al verdiend had in de moderne architectuur.

“We wilden iemand die zijn sporen al verdiend had in de moderne architectuur.”

In oktober 2007 volgde de beslissing, welke reeds gereduceerd was tot twee opties. De opdrachtgever had een voorkeur voor Lab32 Architecten, en de opdrachtgeefster voor 123DV, maar na heel wat discussies moest echtgenoot toch aan de wil van zijn vrouw geloven. In januari 2008 was er al goedkeuring voor de bouw, vanwege de grote vrijheid vanuit de gemeente. Een van de weinige voorwaarden was dat het te bouwen stuk grond ongeveer op dezelfde locatie moest komen als waar de bungalow op dat moment nog stond. Van februari tot mei 2008 volgde de keuze voor de aannemer, welke uit

een straal van 50 km rondom Zwolle werd gekozen. In de zomervakantie van 2008 verhuisde het gezin van de bungalow naar het nieuwe tuinhuis, wat later het gastenverblijf zal worden. Na de vakantie werd gestart met de bouw van hun nieuwe woning.

“Functionele dingen willen we niet zien.”

Achteraf gezien zijn er vrij weinig grote fouten gemaakt in de, reeds bijna afgeronde, hedendaagse villa. De opdrachtgever relateert dit aan het feit dat zijn anderhalf jaar durende sabbatical, gepland tijdens de bouw, ervoor zorgde dat hij door zijn grote aanwezigheid alles kon controleren en bij twijfel foto's naar de architect of aannemer kon sturen.

“Functionele dingen willen we niet zien.” Door de betrokkenheid van de familie bij het ontwerp-proces zijn allerlei functionele zaken weggewerkt in de woning. Zo is er een akoestisch plafond in het woongedeelte geïnstalleerd, vanwege de verwachte echo van de hoge ruimtes en harde materialen. In dit plafond zijn tevens de rails voor de gordijnen weggewerkt. Vervolgens is achter de keukenkast een ruimte vrijgehouden, zodat de gordijnen daar helemaal achter kunnen verdwijnen, voor een optimaal gebruik van de ramen. Zo is alle elektronica van het woongedeelte weggewerkt in de, speciaal ontworpen, bamboe kast aan de muur. En zo is ook scheiding tussen het woon- en wellnessgedeelte enkel door een glazen, haast onzichtbare deur bewerkstelligd.

De overgangen in de woning en het vervagen van binnen en buiten spreken voor de samenwerking tussen de opdrachtgevers en de architect. Een woning, waarbij de omringende natuur binnen ervaren wordt. Een woning waarin minimalisme tot op de gordijnrails is uitgevoerd en zo te allen tijde merkbaar wordt. Maar bovenal een woning waar zowel de architect als de opdrachtgevende familie hun stempel op hebben gedrukt.

[Column - MAARTEN]

De villa is van oudsher het paradepaardje in het portfolio van veel architectenbureaus. Het is een gewilde ontwerpopdracht omdat de opdrachtgever veelal doelbewust en gedreven voor de betreffende architect kiest en het budget relatief ruim is. Door de betrekkelijk autonome ligging van de meeste villa's zijn de eisen die voortvloeien uit omliggende bebouwing en regelgeving doorgaans mild. Al met al ongewoon veel vrijheden voor de architect om zich te profileren. Meer nog dan in andere gebouwtypen wordt daardoor de ziel van de architect blootgelegd in de villa.

In het kader van het seminar van de leerstoel AE hebben 14 studenten in het najaar van 2010 onderzoek gedaan naar recent gebouwde villa's in Nederland. De villa's zijn bezocht en gedocumenteerd, bewoners en betrokken architecten zijn geïnterviewd, en er zijn uniforme tekeningen en schaalmodellen vervaardigd. De VILLA-tijdschriften, en de bijbehorende expositie en website, zijn de neerslag van deze intensieve zoektocht. Een bescheiden, maar verrassend rijke bloemlezing van hedendaagse villa-architectuur.

Maarten Willems

Colofon

Dit is een eenmalige uitgave van seminar 'The Villa' aan de Technische Universiteit Eindhoven.

Redactieadres

Technische Universiteit Eindhoven
Den Dolech 2
5600 MB Eindhoven

Eindredactie

Bastiaan Moor, Nik Snellaars

Aan dit nummer werkten verder mee

Liong Lie (123DV), Jasper Polak (123DV),
Lin Yeh, familie Luning

Mede mogelijk gemaakt door

ir. Maarten Willems, Robin Aerts, Myrthe Buijs, Renaud Clermont, Bob Helwig, Erik Hoogendam, Cliff Huntjens, Velika Iliev, Rianne Janssen, Anna Oosterhuis, Thijs van Oostrum, Receb Turgut en Veerle Vogels.

Teksten, foto's en vormgeving zijn, tenzij anders vermeld, door Bastiaan Moor en Nik Snellaars

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen en/of op enigerlei wijze worden gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van de bovengenoemde eindredactie.

In deze serie
verschenen
ook:

